

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 1/21
U Luxembourg 13. siječnja 2021.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-645/19
Facebook Ireland Limited, Facebook INC, Facebook Belgium BVBA/
Gegevensbeschermingsautoriteit

Nezavisni odvjetnik Bobek: tijelo za zaštitu podataka u državi u kojoj voditelj ili izvršitelj obrade podataka ima svoj glavni poslovni nastan u Uniji ima opću nadležnost za pokretanje sudskih postupaka zbog povreda GDPR-a u vezi s prekograničnom obradom podataka

Druga nacionalna tijela za zaštitu podataka ipak su ovlaštena pokrenuti takve postupke u svojim državama članicama u slučajevima u kojima im GDPR izričito dopušta da to učine

Belgijsko tijelo za zaštitu podataka u rujnu 2015. pokrenulo je postupak pred belgijskim sudovima protiv nekoliko društava koja pripadaju Grupi Facebook (Facebook), odnosno protiv društava Facebook INC, Facebook Ireland Ltd, koje je glavni poslovni nastan grupe u Uniji, i Facebook Belgium BVBA (Facebook Belgium). U tim je postupcima tijelo za zaštitu podataka zahtijevalo da se Facebooku naloži prestanak, u odnosu na sve korisnike interneta nastanjene u Belgiji, postavljanja bez njihove suglasnosti određenih kolačića na uređaje kojima se koriste kada pregledavaju internetske stranice na domeni Facebook.com ili kada odu na internetske stranice trećih osoba kao i prestanak prikupljanja u pretjeranoj mjeri podataka na internetskim stranicama trećih osoba putem dodataka društvenoj mreži i piksela. Usto, ono je zahtijevalo uništenje svih osobnih podataka o svim korisnicima interneta na belgijskom državnom području koji su prikupljeni putem kolačića i dodataka društvenoj mreži.

Predmetni postupci trenutačno se vode pred Hofom van beroep te Brussel (Žalbeni sud u Bruxellesu, Belgija), pri čemu je njihov opseg ipak ograničen na društvo Facebook Belgium jer je navedeni sud prethodno utvrdio da nije nadležan u odnosu na tužbe protiv društava Facebook INC i Facebook Ireland Ltd. U tom kontekstu, društvo Facebook Belgium navodi da je belgijsko tijelo za zaštitu podataka stupanjem na snagu Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR)¹ izgubilo procesnu legitimaciju za nastavljnje predmetnih sudskih postupaka protiv Facebooka. Ono navodi da, u skladu s GDPR-om, samo tijelo za zaštitu podataka države u kojoj Facebook ima glavni poslovni nastan u Uniji (takozvano vodeće tijelo za zaštitu podataka u Uniji za Facebook), odnosno Irish Data Protection Commission, ima ovlast pokretanja sudskih postupaka protiv Facebooka zbog povreda GDPR-a u vezi s prekograničnom obradom podataka.

U tim je okolnostima Hof van beroep te Brussel uputio Sudu pitanje sprečava li GDPR uistinu nacionalna tijela za zaštitu podataka koja nisu vodeće tijelo za zaštitu podataka da pokrenu sudske postupke u svojim državama članicama zbog povreda njihovih pravila o prekograničnoj obradi podataka.

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Michal Bobek smatra, kao prvo, da iz teksta² GDPR-a proizlazi da **vodeće tijelo za zaštitu podataka ima opću nadležnost u pogledu prekogranične obrade, uključujući za pokretanje sudskih postupaka zbog povrede GDPR-a, te da, posljedično, ostala tijela za zaštitu podataka imaju samo ograničenu nadležnost u tom pogledu.**

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1.). GDPR je stupio na snagu 24. svibnja 2016. te se primjenjuje od 25. svibnja 2018.

² Uvodna izjava 124., članak 56. stavci 1. i 6.

Kad je riječ o činjenici da GDPR svakom tijelu za zaštitu podataka dodjeljuje ovlast pokretanja sudskih postupaka zbog mogućih povreda koje se odnose na njihova područja, nezavisni odvjetnik ističe da je **ta ovlast izričito ograničena u pogledu prekogranične obrade podataka**, i to upravo radi omogućavanja vodećem tijelu za zaštitu podataka da izvršava svoje zadaće u tom pogledu.

Kao drugo, nezavisni odvjetnik podsjeća na to da je **razlog za uvođenje jedinstvenog mehanizma utvrđenog u GDPR-u**, u okviru kojeg je važna uloga dana vodećem tijelu za zaštitu podataka te su uspostavljeni mehanizmi suradnje kako bi se uključila druga tijela za zaštitu podataka, **bio upravo rješavanje određenih nedostataka koji su proizlazili iz ranijeg zakonodavstva**³. Naime, gospodarski subjekti morali su poštovati različite skupove nacionalnih pravila kojima se to zakonodavstvo provodilo te istodobno kontaktirati sa svim nacionalnim tijelima nadležnima za zaštitu podataka, što je bilo skupo, naporno i vremenski zahtjevno za gospodarske subjekte te je za njih i njihove klijente usto bilo izvor nesigurnosti i sukoba.

Kad je riječ o argumentima koji se odnose na pristup zainteresiranih ispitanika sudovima, nezavisni odvjetnik ističe da oni postupak protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade mogu izravno pokrenuti, *inter alia*, pred sudovima države članice u kojoj borave. Usto, nezavisni odvjetnik ističe da ispitanici mogu pritužbu podnijeti tijelu za zaštitu podataka svoje države članice, čak i kad je vodeće tijelo za zaštitu podataka ono druge države članice. Ako pritužba bude odbijena, prvonavedeno tijelo donosi odgovarajuću odluku i dostavlja je ispitaniku, tako da on može protiv nje pokrenuti postupak pred sudovima svojeg boravišta.

Kao treće, nezavisni odvjetnik ističe da se **vodeće tijelo za zaštitu podataka ne može smatrati jedinim provoditeljem GDPR-a u prekograničnim situacijama** te mora, u skladu s relevantnim pravilima i vremenskim ograničenjima utvrđenima GDPR-om, **usko surađivati s drugim zainteresiranim tijelima za zaštitu podataka**, čiji je doprinos u ovom području vrlo bitan.

Kao četvrto, nezavisni odvjetnik ističe da nacionalna tijela za zaštitu podataka, čak i kada ne djeluju kao vodeća tijela, ipak mogu pokrenuti postupke pred sudovima svojih država članica u slučaju prekograničnih obrada u različitim situacijama. Među njima su osobito sljedeće situacije: kada nacionalna tijela za zaštitu podataka i.) djeluju izvan materijalnog područja primjene GDPR-a, ii.) ispituju prekograničnu obradu podataka koju obavljaju tijela javne vlasti, u javnom interesu, u okviru izvršavanja službene ovlasti ili od strane voditelja obrade koji nemaju poslovni nastan u Uniji, iii.) donose hitne mjere ili iv.) interveniraju nakon što je vodeće tijelo za zaštitu podataka odlučilo da neće rješavati predmet.

U skladu s navedenim, nezavisni odvjetnik smatra da **GDPR dopušta tijelu za zaštitu podataka države članice da pokrene postupak pred sudom te države zbog navodne povrede GDPR-a u kontekstu prekogranične obrade podataka, iako nije vodeće tijelo za zaštitu podataka koje ima opću ovlast pokretanja takvih postupaka, pod uvjetom da to učini u situacijama u kojima mu GDPR konkretno dodjeljuje ovlasti u tu svrhu i prema odgovarajućim postupcima utvrđenima u GDPR-u.**

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova 📞 (+352) 4303 4293

³ Direktiva 95/46/EZ

Fotografije s objave mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106